

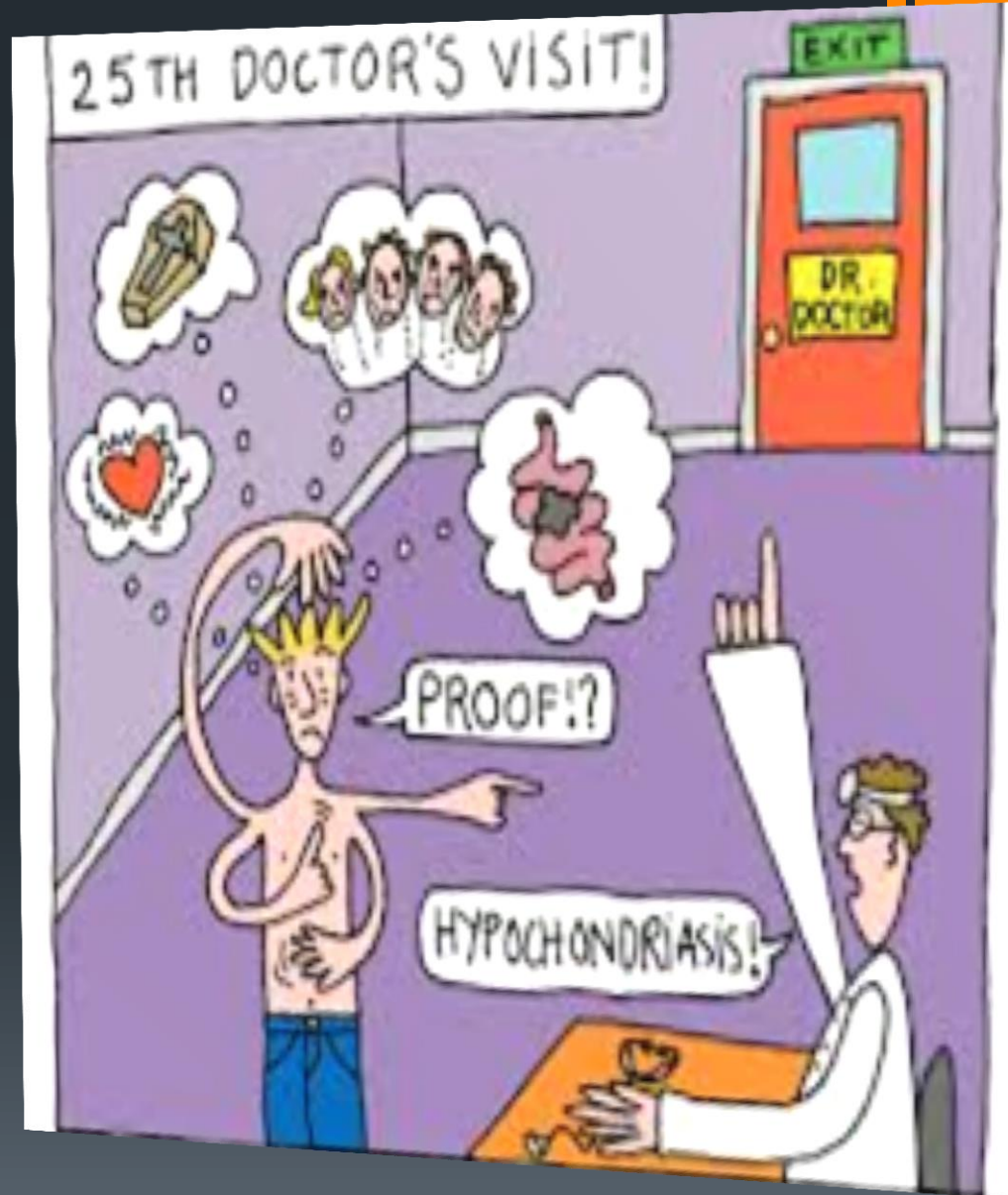

ΨΥΧΟΠΑΘΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ II

Αργυροπούλου, Μαρία Ιωάννα,
Κλινικός Ψυχολόγος, MSc, Ph.D. -Ψυχοθεραπεύτρια Γνωσιακής /
Συμπεριφοριστικής κατεύθυνσης
gmargirop@gmail.com, www.argiropoulou.gr

ΣΩΜΑΤΟΜΟΡΦΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

Χαρακτηρίζονται από φυσικά σημεία και συμπτώματα που παραπέμπουν σε σωματική πάθηση, παρόλα αυτά δεν μπορούν να εξηγηθούν πλήρως από οποιαδήποτε γνωστή παθολογική νόσο. Τα συμπτώματα προκαλούν σημαντική δυσφορία ή λειτουργική έκπτωση

Διαταραχή σωματικών συμπτωμάτων- Σωματοποίηση διαταραχή

- Ιστορικό πολλών σωματικών ενοχλημάτων (π.χ. συμπτώματα **πόνου** (σε διαφορετικές σωματικές περιοχές ή λειτουργίες), **γαστρεντερικά** (π.χ. ναυτία, φούσκωμα, εμετοί), **σεξουαλικά/ αναπαραγωγικά** (π.χ. δυσλειτουργία στύσης, ακανόνιστες περίοδοι έμμηνης ρύσης) ή **ψευδονευρολογικά** (όπως κόμπος στο λαιμό, παράλυση, δυσκολία κατάποσης) συμπτώματα τα οποία προκαλούν δυσφορία ή οδηγούν σε σημαντική αναστάτωση στην καθημερινή ζωή
- Δυσανάλογες και έντονες **σκέψεις** σχετικά με τη σοβαρότητα των συμπτωμάτων, επίμονο έντονο **άγχος** σχετικά με την υγεία ή τα συμπτώματα και **αφιέρωση υπερβολικού χρόνου και ενέργειας** σε αυτά τα συμπτώματα ή σε ανησυχίες σχετικά με την υγεία
- Παρόλο που μπορεί κανένα από αυτά τα συμπτώματα να μην είναι συνεχώς παρόν, το άτομο εμφανίζει αυτή την συμπτωματολογία έντονα, συνήθως για περισσότερο από 6 μήνες

ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΑΓΧΟΥΣ ΥΓΕΙΑΣ (Υποχονδρίαση-Υποχονδριακή νεύρωση)

- Νοσηρός φόβος ή πεποίθηση ενός ατόμου ότι πάσχει από μία σοβαρή νόσο, χωρίς αυτή να υπάρχει, ο οποίος διαρκεί για τουλάχιστον 6 μήνες, αν και η νόσος την οποία φοβάται το άτομο μπορεί να αλλάζει κατά την διάρκεια αυτής της περιόδου
- Μπορεί είτε να μην υπάρχουν σωματικά συμπτώματα, είτε να είναι ήπιας έντασης και να παρερμηνεύονται
- Αν το άτομο πάσχει από κάποια άλλη ιατρική κατάσταση ή βρίσκεται σε ομάδα υψηλού κινδύνου για κάποια ιατρική πάθηση, η ανησυχία πρέπει να είναι ξεκάθαρα υπερβολική ή δυσανάλογη σε σχέση με τον κίνδυνο
- Υψηλά επίπεδα άγχους σχετικά με την κατάσταση της υγείας του ατόμου,
- Υπερβολική ενασχόληση με την υγεία (π.χ. επαναλαμβανόμενος έλεγχος σώματος για ανεύρεση παθολογικών σημείων) ή δυσλειτουργική αποφυγή (π.χ. αποφυγή γιατρών, νοσοκομείων)

Διαταραχή μετατροπής (μετατρεπτική υστερία)

- Χαρακτηρίζεται από ακούσια μεταβολή ή περιορισμό της σωματικής λειτουργικότητας (*κινητικής ή αισθητηριακής, όπως δυσφαγία, αφωνία, παράλυση, συμπτώματα επιληψίας, τύφλωση, κώφωση, διπλωπία*) ως αποτέλεσμα ψυχολογικής σύγκρουσης ή ανάγκης, η οποία προκαλεί κλινικώς σημαντική δυσφορία ή δυσλειτουργία στην κοινωνική, επαγγελματική ή άλλη σημαντική περιοχή της λειτουργικότητας του ατόμου ή απαιτεί ιατρική αξιολόγηση

- .

Ψυχολογικοί παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν άλλες ιατρικές καταστάσεις

- Χαρακτηρίζεται από την παρουσία ενός ή περισσότερων σημαντικών **ψυχολογικών ή συμπεριφορικών παραγόντων** οι οποίοι επηρεάζουν αρνητικά την εξέλιξη κάποια ιατρικής κατάστασης αυξάνοντας τον βαθμό στον οποίο το άτομο υποφέρει ή τον κίνδυνο για απώλεια της ζωής ή αναπηρία. *Παραδείγματα: Ψυχολογική δυσφορία, δυσλειτουργικά πρότυπα διαπροσωπικής αλληλεπίδρασης, στρατηγικές αντιμετώπισης και δυσπροσαρμοστικές συμπεριφορές υγείας, όπως άρνηση των συμπτωμάτων και φτωχή συμμόρφωση στις ιατρικές οδηγίες (π.χ. το άσθμα που επιδεινώνεται από το άγχος, άρνηση της ανάγκης θεραπείας σε οξύ πόνο στο στήθος).*
- Οι παράγοντες αυτοί έχουν μια στενή χρονική σύνδεση με την ανάπτυξη, την επιδείνωση ή την καθυστέρηση της ανάρρωσης από μια ιατρική κατάσταση και επιρεάζουν την θεραπεία (π.χ. φτωχή θεραπευτική συμμόρφωση)
- Οι παραπάνω παράγοντες συνιστούν αναγνωρισμένα επιπρόσθετους παράγοντες κινδύνου για την υγεία και επηρεάζουν την υποκείμενη παθοφυσιολογία, επιδεινώνουν τα συμπτώματα ή καθιστούν απαραίτητη την ιατρική φροντίδα
- Επιδημιολογία: Άγνωστη/ Έναρξη: Σε όλες τις ηλικίες

ΑΠΟΣΥΝΔΕΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

- Ορίζονται ως διαχωρισμός ή αποσύνδεση των συνήθως απαρτιωμένων λειτουργιών της συνείδησης, της μνήμης, της ταυτότητας ή της αντίληψης του περιβάλλοντος. Η αποσύνδεση είναι μία άμυνα ενάντια στο ψυχικό τραύμα, που περιλαμβάνει το διαχωρισμό των ψυχικών ή συμπεριφοριολογικών διεργασιών από την υπόλοιπη ψυχική δραστηριότητα του ατόμου

Αποσυνδεδετική διαταραχή ταυτότητας (πολλαπλή προσωπικότητα)

- Χαρακτηρίζεται από παρουσία δύο ή περισσότερων διακριτών προσωπικοτήτων ή κατοχής (π.χ από πνεύμα) και από επαναλαμβανόμενα επεισόδια αμνησίας.
- Οι ασθενείς βιώνουν επαναλαμβανόμενες, ανεξήγητες **εισβολές στη συνειδητή τους λειτουργία και την αίσθηση του εαυτού** (π.χ. φωνές, εισβάλλουσες σκέψεις, συναισθήματα και παρορμήσεις), **αλλαγές στην αίσθηση του εαυτού** (π.χ στις στάσεις, στις προτιμήσεις, αίσθημα ότι το σώμα ή οι πράξεις τους δεν τους ανήκουν) **περίεργες αλλαγές στην αντίληψη** (π.χ. αποπροσωποποίηση, αποπραγματοποίηση) καθώς και διακοπτόμενα λειτουργικά **νευρολογικά συμπτώματα**

Διαταραχή αποπροσωποποίησης /αποπραγματοποίησης

- Χαρακτηρίζεται από κλινικώς σημαντικές, επίμονες ή υποτροπιάζουσες εμπειρίες κατά τις οποίες το άτομο αισθάνεται ότι αποσπάται από τις ψυχικές του διαδικασίες (το μυαλό, τον εαυτό) ή το σώμα του, σαν να είναι εξωτερικός παρατηρητής τους (**αποπροσωποποίηση**) ή/ και κατά τις οποίες το άτομο αισθάνεται ότι αποσπάται από τα πράγματα που το περιβάλλουν (**αποπραγματοποίηση**, η οποία παλαιότερα αποτελούσε ξεχωριστή διαταραχή)
- Αυτές οι αλλαγές στην εμπειρία συνοδεύονται από άθικτο έλεγχο της πραγματικότητας

Αποσυνδεδετική αμνησία

- Ο ασθενής είναι ανίκανος να ανακαλέσει αυτοβιογραφικές πληροφορίες, σε βαθμό που να μην συνάδει με τη φυσιολογική απώλεια μνήμης . Η αμνησία μπορεί να είναι **εστιασμένη** (π.χ. γεγονός, ή χρονική περίοδο), **επιλεκτική** (π.χ. μια συγκεκριμένη πτυχή ενός γεγονότος) ή σπανιότερα **γενικευμένη** (π.χ. να αφορά την ταυτότητα και την ιστορία ζωής του υποκειμένου)
- Μπορεί να περιλαμβάνει ή να μην περιλαμβάνει σκόπιμο ταξίδι, περιπλάνηση (αποσυνδεδετική φυγή)
- Η αποσυνδεδετική φυγή (παρορμητική αιφνίδια φυγή μακριά από την καθιερωμένη κατοικία ή εργασία και αποτυχία ανάκλησης σημαντικών πλευρών της παρελθούσας ταυτότητας, όπως όνομα, οικογένεια, επάγγελμα) αποτελούσε παλαιότερα ξεχωριστή διαταραχή, αλλά τώρα αποτελεί προσδιοριστή της αποσυνδεδετικής αμνησίας
- Οι περισσότεροι ασθενείς δεν αντιλαμβάνονται ότι έχουν αμνησία (αμνησία της αμνησίας), παρά μόνο αν απωλέσουν την προσωπική τους ταυτότητα ή όταν αντιληφθούν λόγω των συνθηκών ότι έχουν απωλέσει αυτοβιογραφικές πληροφορίες
- Η αποσυνδεδετική φυγή είναι σπάνια σε άτομα με αποσυνδεδετική αμνησία, αλλά συχνή σε άτομα με αποσυνδεδετική διαταραχή ταυτότητας

Διαταραχή	Επικράτηση	φύλο	Ηλικία έναρξης
Αποσυνδεδετική διαταραχή ταυτότητας	5% ψυχιατρικών ασθενών	Γ>Α	Όψιμη εφηβεία, νεαρή ενήλικη ζωή
Διαταραχή αποπροσωποποίησης /αποπραγματοποίησης	50% των υγιών ενηλίκων έχουν βιώσει ένα επεισόδιο στη ζωή τους, 0.8% to 2.8%,	Γ=A	16 έτη
Αποσυνδεδετική αμνησία	1,8%, Αυξημένη επίπτωση κατά τη διάρκεια πολέμων & φυσικών καταστροφών	Γ>Α	Εφηβεία, νεαρή ενήλικη ζωή

ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

ΟΙ 3 ΟΜΑΔΕΣ ΤΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ

- Ομάδα Α: Η παράδοξη και εκκεντρική ομάδα
- Ομάδα Β: Η δραματική, συναισθηματική και ασταθής ομάδα
- Ομάδα Γ: Η αγχώδης ή φοβική ομάδα

Η πρώτη ομάδα των διαταραχών προσωπικότητας: Η παράδοξη & εκκεντρική ομάδα

Χαρακτηρίζεται από τη χρήση της φαντασίωσης & της προβολής, τάση για ψυχωτικό τρόπο σκέψης & βιολογική ευαλωτότητα προς γνωσιακή αποδιοργάνωση σε έντονο άγος Περιλαμβάνει:

- Την Παρανοειδή Διαταραχή Προσωπικότητας
- Τη Σχιζοειδή Διαταραχή Προσωπικότητας
- Τη Σχιζότυπη Διαταραχή Προσωπικότητας

Η Παρανοειδής Διαταραχή Προσωπικότητας

- Χαρακτηρίζεται από έντονη καχυποψία & δυσπιστία έναντι των άλλων.
- Αρνούνται την ευθύνη για τις πράξεις τους και συχνά την προβάλλουν σε άλλους
- Είναι συχνά εχθρικοί, ευερέθιστοι, υπερευαίσθητοι, φθονεροί ή θυμωμένοι.
- Μπορεί να είναι μισαλλόδοξοι, ασολούμενοι παθολογικά με κάθε είδους αδικία, παθολογικά ζηλόφθονοι σύζυγοι ή δικομανείς

Η σχιζοειδής διαταραχή προσωπικότητας

- χαρακτηρίζεται από κοινωνική απόσυρση και περιορισμένη έκφραση συναισθηματικής έκφρασης.
- τα άτομα με τη διαταραχή αυτή τείνουν να είναι κοινωνικά απομονωμένα, δεν φαίνεται να αποζητούν η να απολαμβάνουν στενές σχέσεις. Τον περισσότερο καιρό επιλέγουν μοναχικές δραστηριότητες, που σχετίζονται με μηχανές ή με αφηρημένα πράγματα τα οποία περιλαμβάνουν μικρή αλληλεπίδραση με άλλους, και φαίνεται να ευχαριστιούνται λίγο τη ζωή.
- Φαίνονται αδιάφοροι στην κριτική ή την επιβράβευση. Συναισθηματικά φαίνονται αποκομμένοι, παγεροί, απόμακροι. Μπορεί να εμφανίζονται επιφανειακοί. Η περιορισμένη τους συναισθηματική ανταπόκριση και η αδυναμία τους στο να ανταποκριθούν σε χειρονομίες των άλλων και στην εξωλεκτική επικοινωνία τους κάνει να φαίνονται αδιάφοροι, περισπασμένοι, βαρετοί.
- Συχνά γίνονται αντιληπτοί ως εκκεντρικοί

Η σχιζότυπη διαταραχή προσωπικότητας

- Εντυπωσιακά παράξενη ή παράδοξη συμπεριφορά, σκέψη, συναίσθημα, λόγος και εμφάνιση. Μαγική σκέψη, ασυνήθιστες ιδέες, ιδέες συσχέτισης και παραισθήσεις, συχνά επεισόδια αποπραγματοποίησης
- Κοινωνικά και διαπροσωπικά ελείμματα όπως μειωμένη ικανότητα για στενές διαπροσωπικές σχέσεις, γνωστικές και αντιληπτικές διαστρεβλώσεις και εκκεντρική συμπεριφορά, με έναρξη στην πρώτη ενήλικη ζωή, σπανιότερα στην εφηβεία ή στην παιδική ηλικία
- Οι ανωμαλίες στις πεποιθήσεις τη σκέψη και την αντίληψη βρίσκονται κάτω από την ουδό για διάγνωση ψυχωτικής διαταραχής
- Κανονικά περιλαμβάνεται στις διαταραχές προσωπικότητας, αλλά σύμφωνα με το DSM-V ανήκει στο φάσμα της σχιζοφρένειας

Η δεύτερη ομάδα των διαταραχών προσωπικότητας: Η δραματική, συναισθηματική και ασταθής ομάδα

Χαρακτηρίζεται από δραματικότητα, συναισθηματικότητα & ευερεθιστότητα, καθώς και από τη χρήση της αποσύνδεσης, της άρνησης της πραγματικότητας, του διχασμού και της εκδραμάτισης. Οι διαταραχές αυτές μοιράζονται προβλήματα του ελέγχου των παρορμήσεων και της συναισθηματικής ρύθμισης, ενώ μπορεί να είναι συχνές οι διαταραχές διάθεσης. Περιλαμβάνει:

- Την Οριακή Διαταραχή Προσωπικότητας,
- Τη Ναρκισσιστική Διαταραχή Προσωπικότητας
- Την Οιστριονική Διαταραχή Προσωπικότητας
- Την Αντικοινωνική Διαταραχή Προσωπικότητας.

Η οριακή διαταραχή προσωπικότητας

- Χαρακτηρίζεται από αστάθεια στις διαπροσωπικές σχέσεις, στην αυτό-εικόνα και στο συναίσθημα, καθώς και από εκσεσημασμένη παρορμητικότητα
- Βρίσκονται στο μεταίχμιο νεύρωσης-ψύχωσης
- Χαρακτηρίζονται από έντονη παρορμητικότητα, αυτοκτονικές πράξεις, αυτό-ακρωτηριασμούς, προβλήματα ταυτότητας και αισθήματα κενού και ανίας

Η ναρκισσιστική διαταραχή προσωπικότητας

Χαρακτηρίζεται από επίμονη εικόνα μεγαλείου, ανεβασμένη αίσθηση της σημασίας του εαυτού, επίμονη ενασχόληση με φαντασιώσεις τελικής επιτυχίας, ανάγκη για θαυμασμό και έλλειψη ενσυναίσθησης, υπερβολικές αντιδράσεις στις επικρίσεις, υπερενασχόληση με την αυτοεκτίμηση και την εικόνα του εαυτού, διαταραχή διαπροσωπικών σχέσεων

Η Ιστριονική Διαταραχή Προσωπικότητας

- Χαρακτηρίζεται από υπερβολική συναισθηματικότητα και ανάγκη προσέλκυσης της προσοχής
- Κραυγαλέα, δραματική, ευέξαπτη και υπερδραστήρια συμπεριφορά με σκοπό την προσέλκυση προσοχής
- Τείνουν να είναι εξαρτημένοι και ανώριμοι και μπορεί να είναι σαηνευτικοί
- Συχνά ανίκανοι να διατηρήσουν βαθιές, μακροχρόνιες δεσμεύσεις

Η Αντικοινωνική διαταραχή προσωπικότητας

- Χαρακτηρίζεται από έλλειψη σεβασμού και καταπάτηση των δικαιωμάτων των άλλων ανθρώπων, ανικανότητα συμμόρφωσης με κοινωνικούς κανόνες
- Σχετίζεται με την εγκληματικότητα
- Οι ασθενείς είναι παρορμητικοί, εγωκεντρικοί, ανεύθυνοι, ανυπόμονοι και ανίκανοι να ανεχθούν τη ματαίωση, απορρίπτουν την εξουσία ή την πειθαρχία και δεν διαθέτουν επαρκώς ανεπτυγμένη συνείδηση
- Συμπεριλαμβάνονται πλέον στην ενότητα Διασπαστικές διαταραχές, διαταραχές ελέγχου των παρορμήσεων & διαταραχές διαγωγής

Η Τρίτη ομάδα των διαταραχών προσωπικότητας: Η αγχώδης ή φοβική ομάδα

Χαρακτηρίζεται από άγχος και φοβικότητα καθώς και από τη χρήση της μόνωσης του συναισθήματος, την παθητική επιθετικότητα & την υποχονδρίαση. Περιλαμβάνει:

- Την Αποφευκτική Διαταραχή Προσωπικότητας,
- Την Εξαρτητική Διαταραχή Προσωπικότητας
- Την Ιδεοψυχαναγκαστική Διαταραχή Προσωπικότητας

Η Αποφευκτική Διαταραχή Προσωπικότητας

- Χαρακτηρίζεται από κοινωνική συστολή, αισθήματα ανεπάρκειας και υπερευαισθησία στην αρνητική αξιολόγηση
- Ντροπαλή ή φοβισμένη προσωπικότητα, έντονη ευαισθησία στην απόρριψη
- Ενδιαφέρονται για την κοινωνικότητα, εκδηλώνουν μεγάλη επιθυμία για συντροφικότητα, αλλά έχουν μεγάλη ανάγκη επιβεβαίωσης και εγγύηση μη κριτικής αποδοχής
- Σύμπλεγμα κατωτερότητας

Η εξαρτητική διαταραχή προσωπικότητας

- Οι ασθενείς που πάσχουν από αυτή τη διαταραχή ιδιαίτερα εξαρτημένοι και υποταγμένοι. Δεν διαθέτουν αυτοπεποίθηση και ζητούν από τους άλλους να αναλάβουν την ευθύνη για μείζονες περιοχές της ζωής τους

Η Ιδεοψυχαναγκαστική διαταραχή προσωπικότητας

- Χαρακτηρίζεται από ενασχόληση με την τάξη και τον έλεγχο, τελειοθηρία, ακαμψία, πείσμα, περιορισμό του συναισθήματος και αναποφασιστικότητα

Χαρακτηρίζονται από σημαντικά ελλείμματα της μνήμης, της κρίσης, της γλωσσικής λειτουργίας και της προσοχής

ΝΕΥΡΟΓΝΩΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

Κατηγορίες Νευρογνωστικών Διαταραχών

- Ντελίριο
- Μείζον Νευρογνωστική Διαταραχή
- Ήπια Νευρογνωστική Διαταραχή

Μείζον Νευρογνωστική Διαταραχή & Ήπια Νευρογνωστική Διαταραχή

- Αυτές οι κατηγορίες περιλαμβάνουν μια ομάδα διαταραχών των οποίων τα πρωταρχικά κλινικά ελλείμματα επικεντρώνονται στην γνωστική λειτουργία, και είναι επίκτητα, όχι αναπτυξιακά
- Η έκπτωση στη γνωστική λειτουργία δεν ήταν παρούσα στη γέννηση ή στην παιδική ηλικία, επομένως αντιπροσωπεύει μια πτώση σε σχέση με το προηγούμενο επίπεδο λειτουργικότητας
- Αποτελούν τις μόνες διαγνωστικές κατηγορίες για τις οποίες τόσο η υποκείμενη παθολογία, όσο συχνά και οι αιτιολογία είναι δυνητικά εφικτό να προσδιοριστούν επακριβώς

Μείζον & Ήπια νευρογνωστική διαταραχή (άνοια)

- Σημαντική πτώση συγκριτικά με το προηγούμενο επίπεδο επίδοσης σύμφωνα με τον ίδιο τον ασθενή, τον κλινικό ή κάποιον που γνωρίζει καλά το άτομο σε μία ή περισσότερες γνωστικές περιοχές (π.χ. σύνθετη προσοχή, εκτελεστική λειτουργία, μάθηση και μνήμη, γλώσσα, αντίληψη), η οποία οδηγεί σε σημαντική βλάβη στην γνωστική απόδοση, έτσι όπως φαίνεται μέσα από νευροψυχολογικές δοκιμασίες ή την κλινική εξέταση
- Τα γνωστικά ελλείμματα επιδρούν στην ανεξαρτησία του ατόμου στις καθημερινές του δραστηριότητες (π.χ. το άτομο χρειάζεται βοήθεια από άλλους να πληρώσει λογαριασμούς ή να πάρει τη φαρμακευτική του αγωγή)
- Ανάλογα με την αιτιολογία υπάρχει ξεχωριστός υπότυπος (π.χ. Μείζον νευρογνωστική διαταραχή λόγω Alzheimer, HIV, εγκεφαλικού τραυματισμού, ουσιών/φαρμάκων κ.τ.λ.)
- Όταν τα συμπτώματα είναι ηπιότερα δίνεται η διάγνωση Ήπια νευρογνωστική διαταραχή

ΝΤΕΛΙΡΙΟ

- Διαταραχή της προσοχής (π.χ. μείωση ικανότητας για κατεύθυνση, εστίαση, διατήρηση ή μετακίνηση της προσοχής) και του επιπέδου συνείδησης (μειωμένος προσανατολισμός προς το περιβάλλον), οι οποίες διαρκούν μια σύντομη περίοδο (από ώρες μέχρι λίγες ημέρες), και αντιπροσωπεύουν μια αλλαγή σε σχέση με πριν, και οι οποίες αυξομειώνονται σε ένταση κατά τη διάρκεια της ημέρας
- Παρατηρείται επιπρόσθετη διαταραχή στις γνωστικές λειτουργίες (κενά μνήμης, αποπροσανατολισμός, διαταραχές στη γλώσσα, την οπτικοχωρική ικανότητα ή την αντίληψη)

ΝΤΕΛΙΡΙΟ

- Υπάρχουν αποδείξεις ότι τα συμπτώματα αποτελούν άμεση φυσιολογική συνέπεια κάποιας άλλης ιατρικής κατάστασης, τοξίκωσης ή στέρησης από ουσίες ή από έκθεση σε τοξίνες ή οφείλεται σε πολλαπλή αιτιολογία
- Με τους δείκτες προσδιορίζεται η αιτιολογία του ντελιρίου (π.χ. λόγω τοξίκωσης, λόγω φαρμακευτικής αγωγής, λόγω κάποιας άλλης ιατρικής κατάστασης, κ.τ.λ.)

Χαρακτηρίζονται από μια επίμονη διαταραχή της σίτισης ή των διατροφικών συμπεριφορών η οποία οδηγεί σε τροποποίησης της κατανάλωσης ή της πρόσληψης τροφής και σημαντική αρνητική επίδραση στην σωματική υγεία ή την ψυχοκοινωνική λειτουργία

ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ ΤΡΟΦΗΣ

-
- Αλλοιοφαγία (pica)
 - Μηρυκαστική διαταραχή
 - Αποφευκτική/ Περιοριστική Διαταραχή Λήψης Τροφής
 - Νευρική ανορεξία
 - Νευρική βουλιμία
 - Διαταραχή Επεισοδιακής Υπερφαγίας

Αλλοιοφαγία (pica)

- Επίμονη λήψη μη βρώσιμων ουσιών που διαρκεί τουλάχιστον ένα μήνα, μη σύστοιχη προς το αναπτυξιακό επίπεδο του ατόμου, πολιτισμικά μη δικαιολογημένη και αρκούντως σοβαρή ώστε να εγείρει την κλινική προσοχή

Μηρυκαστική διαταραχή

- Επανειλημμένες αναγωγές και αναμασήσεις τροφής τουλάχιστον 1 μήνα, μετά από μια περίοδο φυσιολογικής λειτουργικότητας. Τα συμπτώματα δεν οφείλονται σε

Αποφευκτική/ Περιοριστική Διαταραχή Λήψης Τροφής

- το άτομο αδυνατεί να ανταποκριθεί στις ενεργειακές/διατροφικές απαιτήσεις του οργανισμού του ενώ υπάρχει διαθεσιμότητα τροφής και παρουσιάζει ένα ή περισσότερα από τα εξής: σημαντική απώλεια βάρους, ανεπαρκής διατροφή, εξάρτηση από την χρήση συμπληρωμάτων διατροφής ή παρεντερικής σίτισης ή σοβαρή έκπτωση στην λειτουργικότητα

Νευρική ανορεξία

1. επίμονος περιορισμός της προσλαμβανόμενης τροφής που να οδηγεί σε σημαντική μείωση του σωματικού βάρους (<85% αυτού που αναμένεται με βάση την ηλικία, το φύλο, τις περιβαλλοντικές συνθήκες και την σωματική υγεία της ασθενούς).
2. Έντονος φόβος μήπως αυξηθεί το σωματικό βάρος ή αλλάξει το σχήμα του σώματος εξαιτίας του οποίου ακολουθούνται επίμονες συμπεριφορές που εμποδίζουν την αύξηση του βάρους, ακόμα και όταν βρίσκεται σε ιδιαίτερα χαμηλά επίπεδα.
3. Διαταραχή της αντίληψης της εικόνας του σώματος ή απόδοση ιδιαίτερης σημασίας στο σχήμα και βάρος του σώματος σε βαθμό που να επηρεάζουν σημαντικά την αξιολόγηση του εαυτού ή παρατεταμένη απώλεια της ικανότητας αναγνώρισης των κινδύνων που ενέχει το πολύ χαμηλό σωματικό βάρος.

Ψυχογενής βουλιμία

1. Επαναλαμβανόμενα επεισόδια υπερφαγίας, δηλαδή μια διακριτή χρονική περίοδος (πχ σε διάστημα 2 ωρών), κατανάλωση ποσότητας φαγητού η οποία είναι αναμφίβολα μεγαλύτερη από αυτή που θα καταλάωναν οι περισσότεροι άνθρωποι σε ανάλογο χρόνο και σε ανάλογες συνθήκες και αίσθηση απώλειας ελέγχου της κατανάλωσης τροφής κατά τη διάρκεια του επεισοδίου.
2. Επανειλημμένη απρόσφορη αντισταθμιστική συμπεριφορά με σκοπό την αποφυγή της αύξησης του βάρους, όπως αυτοπροκαλούμενοι έμετοι, χρήση καθαρτικών, διουρητικών ή άλλων φαρμάκων, παρατεταμένη νηστεία ή υπερβολική σωματική άσκηση.
3. Η υπερφαγία και οι απρόσφορες αντισταθμιστικές συμπεριφορές συμβαίνουν, κατά μέσο όρο, τουλάχιστον μία φορά την εβδομάδα για διάστημα τριών μηνών.
4. Η αυτοεκτίμηση επηρεάζεται υπέρμετρα από την εικόνα και το βάρος του σώματος.
5. Η διαταραχή δεν εμφανίζεται αποκλειστικά στα πλαίσια ψυχογενούς ανορεξίας.

Διαταραχή Επεισοδιακής Υπερφαγίας

Τα κριτήρια διάγνωσης είναι ίδια με αυτά της ψυχογενούς βουλιμίας αλλά

A) αντί για την παρουσία αντισταθμιστικών καθαρτικών συμπεριφορών μετά από τα επεισόδια υπερφαγίας υπάρχει ως κριτήριο η συσχέτιση του επεισοδίου υπερφαγίας με 3 ή περισσότερα από τα ακόλουθα:

- κατανάλωση τροφής με μεγαλύτερη ταχύτητα απ' ότι συνήθως,
- κατανάλωση τροφής μέχρι του σημείου της δυσφορίας,
- κατανάλωση μεγάλων ποσοτήτων τροφής χωρίς την παρουσία φυσικού αισθήματος πείνας,
- απομόνωση λόγω ντροπής για την ποσότητα του φαγητού που καταναλώνεται,
- καταθλιπτικό συναίσθημα, αηδία για τον εαυτό και ενοχή μετά το επεισόδιο υπερφαγίας, και

B) αντί για την αυτοεκτίμηση που επηρεάζεται από την εικόνα του σώματος υπάρχει ως κριτήριο η έντονη δυσφορία για το βουλιμικό επεισόδιο.

ΝΕΥΡΟΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ

- Έναρξη στην πρώιμη παιδική ηλικία, συνήθως πριν την έναρξη του σχολείου
- Χαρακτηρίζονται από εξελικτικά ελλείμματα που προκαλούν βλάβες στην ατομική, κοινωνική, ακαδημαϊκή ή επαγγελματική λειτουργικότητα
- Τα αναπτυξιακά ελλείμματα κυμαίνονται από πολύ συγκεκριμένους περιορισμούς στη μάθηση ή στον έλεγχο των εκτελεστικών λειτουργιών έως γενικές βλάβες στις κοινωνικές δεξιότητες ή στη νοημοσύνη. Υπάρχει μεγάλος βαθμός συννοσηρότητας (π.χ άτομα με αυτισμό και νοητική καθυστέρηση)
- Κάποιες διαταραχές χαρακτηρίζονται από υπερβολικές συμπεριφορές, αλλά και ελλείμματα και καθυστερήσεις στην κατάκτηση των αναμενόμενων ορόσημων

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΝΕΥΡΟΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ

- Διανοητική Αναπηρία
- Διαταραχές επικοινωνίας (π.χ. τραυλισμός)
- Διαταραχές αυτιστικού φάσματος
- ΔΕΠ-Υ
- Νευροαναπτυξιακές κινητικές διαταραχές (π.χ. διαταραχές tic)
- Ειδική μαθησιακή διαταραχή

Διαταραχή του Αυτιστικού Φάσματος στο DSM-5

- Χαρακτηρίζεται από ελλείμματα σε 2 βασικούς τομείς: α) ελλείμματα στην κοινωνική επικοινωνία και αλληλεπίδραση (δυσκολίες στην κοινωνική αλληλεπίδραση, δυσκολίες στην επικοινωνία) και β) περιορισμένα επαναλαμβανόμενα πρότυπα συμπεριφοράς ενδιαφερόντων και δραστηριοτήτων

Η βαρύτητα εκδήλωσης των συμπτωμάτων χωρίζεται σε: Επίπεδο 3 – «Ανάγκη ιδιαίτερης ενισχυμένης υποστήριξης» (σοβαρές δυσκολίες στην κοινωνικοποίηση και την ευελιξία),

Επίπεδο 2 – «Ανάγκη ενισχυμένης υποστήριξης» (αξιοσημείωτες δυσκολίες)

Επίπεδο 1 – «Ανάγκη υποστήριξης» (δυσκολίες στα παραπάνω).

Προκειται για μια διαταραχή με έναρξη κατά τη διάρκεια της αναπτυξιακής περιόδου η οποία περιλαμβάνει τόσο διανοητικά όσο και προσαρμοστικά λειτουργικά ελλείμματα καθώς και ελλείμματα σε θεωρητικούς, κοινωνικούς και πρακτικούς τομείς

ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (διανοητική αναπτυξιακή διαταραχή)

ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

- Χαρακτηρίζεται από ελλείμματα στις γενικές νοητικές ικανότητες , όπως η αιτιολόγηση, η επίλυση προβλημάτων, ο σχεδιασμός, η αφαιρετική σκέψη, η κρίση, η ακαδημαϊκή μάθηση και η μάθηση μέσω της εμπειρίας
- Τα ελλείμματα οδηγούν σε βλάβες στην προσαρμοστική λειτουργικότητα, όπως αποτυχία του ατόμου να γίνει ανεξάρτητο και κοινωνικά υπεύθυνο σε μία ή περισσότερες πτυχές της καθημερινής ζωής, συμπεριλαμβανομένης της επικοινωνίας , της κοινωνικής συμμετοχής, της ακαδημαϊκής ή εργασιακής λειτουργικότητας και η της προσωπικής ανεξαρτησίας στο σπίτι ή στην κοινότητα

ΝΟΗΤΙΚΗ ΑΝΑΠΗΡΙΑ (διανοητική αναπτυξιακή διαταραχή)

- Η γενική αναπτυξιακή καθυστέρηση διαγιγνώσκεται όταν ένα άτομο αποτυγχάνει να εκπληρώσει αναμενόμενα αναπτυξιακά ορόσημα σε διάφορες περιοχές της νοητικής λειτουργικότητας
- Η διάγνωση της γενικής αναπτυξιακής καθυστέρησης χρησιμοποιείται για άτομα που δεν είναι σε θέση να υποβληθούν σε συστηματική αξιολόγηση της νοητικής τους λειτουργίας (π.χ. πολύ μικρής ηλικίας παιδιά)
- Η διανοητική αναπηρία μπορεί να είναι το αποτέλεσμα κάποιας βλάβης κατά τη διάρκεια της αναπτυξιακής περιόδου όπως για παράδειγμα ένας σοβαρός εγκεφαλικός τραυματισμός. Σε αυτή την περίπτωση μπορεί να υπάρχει συνοσυρότητα με κάποια νευρογνωστική διαταραχή